

pogrde opisuje prostore u kojima je boravio i u kojima je doživljavao i lijepe i loše trenutke. Ni jednog momenta ne propušta ukazati na toplinu i gostoprimstvo na koje je nailazio u nekim mjestima, posebno onim gdje se lahko mogao sporazumijevati na prostorima Hrvatske gdje je čak i zabavljao tamošnje poznanike, laskavim ponudama po austrijskim mjestima. U odnosu na službene hronike koje su konvencionalne, ističu zasluge visoko pozicioniranih službenika, ova hronika daje sliku običnog vojnika u neprijateljskom taboru, koji je često žrtva viših interesa, odbačen, o kojemu nema ko voditi računa. Ova autobiografija vjeran je dokaz da izvan službenih interesa dvaju država koje su u međusobnom ratu i u domenu vojnih pitanja sve funkcionira na strogo utvrđenim principima, u životima običnih ljudi funkcionira sve u znatno boljem redu, gostoprimstvo, ljubaznost, izvanredno razumijevanje. S druge strane ona nas suočava sa čudnim običajima toga vremena, u kojem zarobljenik toliko dugo traga za svojim gospodarem, i luta i tek u tim lutanjima sebe izlaže životnim opasnostima. Nakon svega što je doživio, Osman-agin rizični bijeg uspjeva i on se ponovo uspinje na zavidan položaj tumača u razgraničenju između Osmanskog carstva i Austrije, nakon Karlovačkog mira.

Veoma zanimljiva, prijemčiva za čitanje, pripovijest Hasan-age, kako to prevoditelj konstatuje nalikuje „pustolovnom romanu“. To dakako čitaocu ne dopušta odvajanje od pripovijesti do njenog kraja. Put kroz ovu priču prevoditelj olakšava na više načina, davši pojedinim dijelovima podnaslove, ukazujući na taj način čitaocu dalji smjer događaja koji slijede. Kritički pristup obradi teksta ne ostavlja ni jednog trenutka čitaoca da sam traga za nepoznanicama, ponudivši mu brojna pojašnjenja, jezičke, historijske naravi, imena pojedinaca koji se spominju, toponima, hidronima. Istovremeno, otklanja i jezičke slabosti Osman-age kojemu turski očigledno nije bio maternji jezik. Stoga je djelo podjednako interesantno kako sa stanovišta povijesnih događaja tako i sa stanovišta jezika i to dakako proširuje njegovu upotrebnu vrijednost.

Husić Aladin

NEK IZVORI DUŠE POTEKU

Aziz Nuhić: "Ciklusi duše", BZK Preporod, Konjic, 2005.

Polazeći od nemogućeg, od otkrivanja tajni u srcu, Aziz Nuhić u svojoj zbirci stihova *Ciklusi duše* preispitujući se («zrijući u kušnji») gradi osobenu poetsku sliku svijeta koja je uveliko pomućena spoznajom neljudskosti i čovjekovom sve većom otuđenošću u vremenu («kandži i šapa») u kom živimo. U tom svijetu «žudnji nezasitih» čovjek je, naprosto, «sluđen smutnjom i šutnjom», ne nalaženjem pravih odgovora i pravog puta. A, da slika bude još tragičnija nadolazeći «Treći milenij» (noseća pjesma) donosi novi «šumski poredak», nove prijetnje i ucjene, nove bijele zastave i crne maske. Pitajući se kuda vodi ljudska civilizacija, zašto pjesnici šute i čemu onda lirika?- Nuhić ostaje dosljedan «I nije pjesnik ko saginje glavu». Ovaj pjesnički iskaz je, ujedno, i stav koji u bitnome određuje ovu zbirku stihova. Dosljedan tome, Nuhić slijedom da «za žestoko vrijeme, treba žestoka riječ» do krajnjih granica satikom, što mu je kao piscu aforizama svojstveno, ogoljava našu stvarnost i time razobličava i svoje duševno stanje. Iako ogorčen na (ne)moralnost svijeta i uz «crne slutnje besane», on je nadasve humanistički angažiran i samodosljedan. Otuda su Nuhićevi stihovi izraženi snagom uvjerenja i tiču se svakoga od nas. Jer, «Planeta zemlja je crvena od krvi.../ Crvena od stida». Zatvaranje očiju, naše ćutanje i prihvatanje onoga što jednostavno nije imanentno istinobolest je današnje civilizacije. Dakako, pjesnik poručuje i upućuje na nemirenje sa time. Nuhić je duboko svjestan tih i takvih problema sa kojima se čovječanstvo suočava, te stihovima inspiriše na naše uključjenje kako «umlje ne bi postalo jednoumlje». Od Boga nam je dato kako ono izvanjsko (priroda) tako i ono unutrašnje (ljudsko), ističe on. Jedinstvo sebe i svijeta koji postoji između toga ne treba potčinjavati «omama i pomamam», niskim

strastima i željama za bogatstvom. «Kad umru želje/Rodi se svjetlost «(Spoznaja) stihuje i riječima otežava formu proširujući smisao i pretvarajući pjesničku isповijest u svojevrsno zavještanje. «Neka vam duše izvoru poteku» (Pjesma «Neretvi, zelenoj ljepotici») - pjesnik daje smjernice i «prkoseći NADOM» kao da nam pokazuje put kojim treba krenuti.

Zbirka «Ciklusi duše» na prvi pogled predstavlja nam pjesme koje su zagonetne i škrte u svom izrazu. Pjesnik u njima ne ostavlja suviše prostora emocijama, stih je manje slikovit. No, Nuhić je svjesno odričući se toga (Dobre stare poezije) svoju poetiku gradio i izgradio na jezgrovitošću stiha, njegovoj ritmici i dinamici, davanju smisla riječima. Uostalom, poezija ima i tu zadaću da pobuđuje na razmišljanje.

S naše strane, mi zbirku «Ciklusi duše» autora Aziza Nuhića toplo preporučujemo za štampu.

Selman Selhanović

KNJIGA KOJA HRABRI

Jusuf el- Karadavi: «Radosne vijesti o trijumfu islama», Muslimansko bratstvo, Sarajevo, 2004.)

U vremenu u kome živimo, izloženi mnogim iskušenjima i okruženi raznim neprijateljstvima, knjiga «Radosne vijesti o trijumfu islama» Jusufa Karadavija, jednog od najistaknutijih islamskih učenjaka i dai'ie, predstavlja odista osvježenje i budi nadu u bolje sutra. I to nadu potkrijepljenu kur'anskim ajetima koje treba samo slijediti, a na što upućuje i sura: Al-Isra'-9, koja glasi: «Ovaj Kur'an vodi jedinom ispravnom putu i vjernicima koji čine dobra djela donosi radosnu vijest da ih čeka nagrada velika». Dakle, samo vjernici se mogu nadati toj nagradi i ispunjenju Allahova obećanja. Imajući u vidu težak period kroz koji muslimani u svijetu prolaze, Karadavi ovom svojom knjigom ukazuje na koji način da

oni prevaziđu nametnutu krizu, ali i oslobode se vlastitih slabosti. Pred tom činjenicom-činjenicom da je oslabila islamska misao ni u kom slučaju ne treba «zaranjati glavu u pijesak». Brojni su razlozi i problemi koji su uzrokovali da islamske zemlje koje su preko 1000 godina bile najnaprednije danas se ubrajaju u «nazadne zemlje». Karadavi ukazuje i dotiče tek pojedine, od kojih izdvajamo : oslabio je izvorni islamski ahlak zbog nepostojanja imanskih grana, oslabila je šura(dogovaranje) u političkom životu muslimana, povećao se stepen nepravde u Islamskom svijetu i dr. Međutim, i pored toga očito je da se stanje Ummeta mijenja nabolje, i to u svim sferama. Na to upućuje sve veći broj novih džamija, te veći broj džematlija, što opet govori da je islam u odnosu na druge religije jedina danas rastuća religija. Posebno raduje sve veći povratak omladine islamu kao i žena koje se svojom voljom vraćaju hidžabu. Sve to, dakako, zasmetalo je neprijateljima islama koji su, plašeći se snage islama, proglasili islam «zelenom opasnošću». A, ako je islam ikakva opasnost onda je to opasnost «samo za ateizam, porobljavanja, nemoral i razvrat».

Dr.Karadavi u poglavlju «Radosne vijesti iz Božanskih zakona» ukazuje na zakone koji poručuju «da ni jedna civilizacija ne može opstati bez morala, a moral ne može napredovati niti imati utjecaja osim u okviru vjerovanja». Nemoguće je, navodi Karadavi, « da uspije narod kojeg najviše zaokuplja fudbal i čije medije kao najvažnija stvar preplavlja pjesma, ples i gluma». Otuda, trebamo okrenuti se sebi, te ono što nam je promaklo tokom prethodnih godina nadoknaditi. «Radosne vijesti o trijumfu islama treba da nam daju nepresušni izvor snage za nova pregnuća i ostvarenja»- zaključuje Karadavi.

Selman Selhanović